

عنوان مقاله:

فرا تحلیل اثر حاصلخیزکننده های خاک بر عملکرد کمی و کیفی گیاهان دارویی: از دیرباز تاکنون

محل انتشار:

مجله تولید گیاهان زراعی، دوره 15، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

سرور خرم دل - عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

مهدی نصیری محلاتی - گروه اگروتکنولوژی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

محمود مختاری - استادیار گروه کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قاینات

هدا لطیفی - دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

چکیده: سابقه و هدف: فراتحلیل روشی جامع برای تجزیه و تحلیل آماری چندین آزمایش مستقل بوده و در مطالعات کشاورزی، برای تعیین واکنش تیمارها مورد استفاده قرار می گیرد (۱۴). به دلیل پراکندگی و تفاوت در نتایج مربوط به تاثیر حاصلخیزکننده ها بر رشد و عملکرد کمی و کیفی گونه های مهم دارویی، در این مطالعه از روش فراتحلیل استفاده شد. مواد و روش ها: این پژوهش با هدف بررسی اثر حاصلخیزکننده های مختلف بر عملکرد کمی و کیفی تعدادی از گونه های مهم دارویی شامل اسفرزه، رازیانه، ریحان، مرزه، شوید، سیاهدانه و زیره سبز با استفاده از اطلاعات مقالات منتشر شده طی ۵۰ سال گذشته بر اساس پروتکل ROSES انجام شد. از مجموع ۷۸ مقاله انتخاب شده، ۱۸ مقاله مربوط به اسفرزه، ۸ مقاله روی رازیانه، ۱۲ مورد روی ریحان، ۱۱ عنوان روی مرزه، ۷ مورد روی شوید، ۹ عنوان روی سیاهدانه و ۱۳ مورد مربوط به زیره سبز بودند. اندازه اثر هجس، خطای انتشار (با استفاده از همبستگی بگ و مازومدار) و ضریب همبستگی تای کنال محاسبه و نمودارهای قیفی با استفاده از نرم افزار Comprehensive Meta-Analysis، version ۲ ترسیم شدند. نتایج بر اساس نتایج اندازه اثر هجس، کاربرد ورمی کمپوست ($106/1g$) بالاترین تاثیر بر عملکرد اسفرزه داشت و رتبه بعدی برای تلفیق کودها ($61/0g$) بدست آمد. همچنین کودهای مختلف اثر معنی داری بر عملکرد رازیانه و شوید نداشت. کاربرد کود زیستی ($553/0g$) بر عملکرد سیاهدانه و کاربرد ترکیبی کودها و کود شیمیایی بر عملکرد زیره سبز معنی دار بود. کودهای دامی و ورمی-کمپوست و ترکیب کودها با اندازه اثر به ترتیب با $6/0$ ، $9/0$ و $7/0$ بر درصد موسیلاژ اسفرزه معنی دار بودند. کاربرد کودهای دامی، زیستی و ترکیبی بر اسانس رازیانه و شوید، سیاهدانه و زیره سبز اثر معنی داری داشت. نتایج آزمون همبستگی بگ و مازومدار نشان داد که اثر کودهای شیمیایی بر زیره سبز غیریکنواخت بوده و مصرف این کودها قابل توصیه نمی باشد؛ ولی اثر کودهای شیمیایی بر وزن خشک برگ ریحان همگن بود. در سایر موارد هم کاربرد کودهای زیستی، ورمی کمپوست و دامی از یکنواختی و همگنی برخوردار بوده و با اطمینان ۹۵ درصد برای این گونه ها قابل توصیه می باشند. نتیجه گیری به طور کلی، ناهمگونی باقیمانده بالایی در فراتحلیل اثر حاصلخیزکننده های خاک بر گونه های دارویی وجود داشت که نشان می دهد برای درک تاثیر تیمارهای کودی بر رشد، عملکرد کمی و کیفی این گونه های گیاهی، تعیین خصوصیات فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی خاک نیز مورد نیاز است. نتایج این مطالعه رشد و عملکرد گیاهان دارویی تحت تاثیر کودهای مختلف را براساس شواهد علمی موجود نشان داد که این امر زمینه ای را برای بهبود مدیریت گیاهان دارویی فراهم می نماید.

کلمات کلیدی:

آزمون همبستگی بگ و مازومدار، پروتکل ROSES، ناهمگونی باقیمانده، همگنی و ناهمگنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1644484>

